

ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanın mənim qibləgahımdır

İlham Əliyev

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 50 (24.187)

17 mart 2023-cü il, cümə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan-Türkiyə – sarsılmaz birlik və qardaşlıq örnəyi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyəyə səfər edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün martın 15-də Türkiyəyə səfərə gəlib.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Ankaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin martın 15-də Ankarada Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə görüşü olub.

Ankaradakı Prezident Sarayında dövlətimizin başçısının şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi qarşıladı.

Dövlət başçıları birgə foto çəkdirdilər.

Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşünün məhz Türkiyədə keçirilməsi təşəbbüsünün Azərbaycan Prezidentinə aid olduğunu deyən Türkiyə dövlətinin başçısı bu təşəbbüsə görə təşəkkürünü bildirdi.

Türk Dövlətləri Təşkilatının bu formatda keçirilən sammitlərinin əhəmiyyəti qeyd edildi, Zirvə görüşünün Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması mövzusunda həsr olunmasının önəmi vurğulandı.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələdən dərhal sonra ölkəmizin göstərdiyi qardaşlıq dəstəyini və nümayiş

etdirdiyi həmrəyliyi bir daha minnətdarlıqla xatırladı. Türkiyə Prezidenti Azərbaycandan olan xilasedicilərin və həkimlərin zəlzələ bölgəsində saylarını, həmçinin təbii fəlakətin nəticələrini aradan qaldırmaq üçün ölkəmizin humanitar yardımlarını qeyd etdi.

Zəlzələ ilə bağlı bir daha başsağlığını çatdıran Prezident İlham Əliyev təbii fəlakətin Azərbaycan xalqını dərinədən sarsıtdığını dedi.

Görüşdə ölkələrimiz arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin bir millət, iki dövlət prinsipinə uyğun olaraq bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, siyasi, iqtisadi, ticarət, enerji, müdafiə, müdafiə sənayesi sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və regional məsələlər müzakirə olundu.

Həmçinin söhbət zamanı Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması və sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşü keçirilib Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Zirvə görüşündə iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşü keçirilib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi, digər dövlət və hökumət başçılarını qarşıladı.

Sonra birgə foto çəkdirdilər.

Sammitin açılışında çıxış edən Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən zəlzələdən sonra "Fəlakət-Fövqəladə halların

idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda Fövqəladə Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə edərək dedi: "Zirvə görüşünün keçirilməsi çağırışı ilə çıxış edən Can Azərbaycanın Prezidenti cənab İlham Əliyevə şəxsən öz adımdan və millətim adından təşəkkürlərimi bildirirəm".

Ankara Sammitində türkdilli ölkələr arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə verəcək qərarların qəbul olunacağını vurğulayan Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu baxımdan Türk İnvestisiya Fondunun yaradılmasına dair qərarı xüsusi qeyd etdi. Dövlət başçısı

bu Fondun üzv ölkələr arasında infrastruktur, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, turizm, alternativ enerji və digər sahələrdə əməkdaşlığın daha da inkişafına mühüm töhfə verəcəyini bildirdi.

Xəzər hövzəsində Türk dünyası ölkələri ilə neft, təbii qaz və elektrik enerjisi sahələrində irimiqyaslı layihələrin birlikdə uğurla həyata keçirildiyini vurğulayan Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan dedi: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri 16 ildir, Azərbaycan, Türkmənistan və Qazaxıstan neftini dünya bazarlarına fasiləsiz çatdırır. Onurğa sütununu TANAP-ın təşkil etdiyi Cənub Qaz Dəhlizi sayəsində Türk dövlətləri

Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayırlar".

Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrlik edən Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin bütün Türk dünyasını dərinədən sarsıtdığını vurğuladı. Şavkat Mirziyoyev Türkiyədə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə görülməli ehtiyat tədbirləri, zəlzələdən zərər çəkənlər üçün yüz minlərlə yeni evin tikilməsi, infrastrukturun qurulması ilə bağlı program və layihələrin əhəmiyyətini qeyd etdi. Bildirdi ki, zəlzələdən dərhal sonra görülməli tədbirlər nəticəsində bir çox insanın həyatı xilas edilib.

Özbəkistan Prezidenti zəlzələ nəticəsində həlak olanların xatirəsini anmaq üçün hər il fevralın 6-sının Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində "Həyatını itirənlərin anım və birlik, bərabərlik və həmrəylik günü" elan olunmasını təklif etdi.

Son illərdə global iqlim dəyişikliyi nəticəsində dağıdıcı hadisələrin sayının və miqyasının artdığını vurğulayan Prezident Şavkat Mirziyoyev belə hadisələrin qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılmasında TDT-nin sistemli əməkdaşlıq platformasının, mülki müdafiə sisteminin ya-

radılmasının, qabaqcıl dünya təcrübəsinin tətbiqinin, ictimai məlumatlılığın artırılmasının, sıx əməkdaşlıq və dəstək mexanizmlərinin formalaşdırılmasının vacibliyini bildirdi. Dövlət başçısı Təşkilat çərçivəsində Təbii Fəlakətlərin Monitorinqi və Təhlili Mərkəzinin yaradılması təşəbbüsünü irəli sürdü.

Türkiyədə baş vermiş dağıdıcı zəlzələnin törətdiyi fəsadlar, qardaş ölkəyə edilən humanitar yardımlar barədə videoçarx nümayiş olundu.

Təbii fəlakət nəticəsində həlak olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov çıxışında Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun TDT-nin növbəti toplantısında iştirakında ölkəsinin bu Təşkilata üzv dövlət kimi qəbul ediləcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi. Ankara Zirvə görüşünün mövzusunun tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu qeyd edən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov Türk dövlətlərinin bir-birinə hərtərəfli dost və qardaş dəstəyi verməsinin, belə ağır günlərdə bir olmasının vacibliyini vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Fövqəladə Zirvə görüşündə çıxış etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

– Əziz qardaşım, hörmətli Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan.

Hörmətli dövlət və hökumət başçıları, əziz dostlar.

Qardaş Türkiyədə çoxsaylı insanın tələfatına və xəsarət almasına səbəb olan güclü zəlzələnin fəsadları bizi olduqca kədərləndirib. Bu dağıdıcı zəlzələ on minlərlə insanın həyatına son qoyub. Əziz qardaşım, faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına Azər-

baycan xalqı adından bir daha dərin hüznə başsağlığı verir, yaralananlara şəfa diləyirəm.

Azərbaycan hökuməti və xalqı zəlzələ baş verən andan qardaş Türkiyəyə humanitar yardımlar etmək üçün səfərbər olmuşdur. Azərbaycandan 940 nəfər, o cümlədən xilasedicilər, tibb personalı və könüllülər zəlzələ bölgəsinə göndərilib. Türkiyəyə göndərilən xilasedicilərin sayına görə Azərbaycan dünya ölkələri arasında birinci olub. Xilasedicilə-

rimizin və həkimlərimizin səyi nəticəsində dağıntılar altından 53 nəfər sağ çıxarılıb. Həmçinin 780 nəfərin cəsədi dağıntılar altında aşkar edilib. Tibb personalımız, ümumilikdə, 3 mindən artıq şəxsə tibbi xidmət göstərib.

Bu günə qədər 45 milyon ABŞ dollarından artıq vəsait AFAD və digər humanitar qurumların bank hesabına köçürülmüşdür. Bununla yanaşı, qardaş Türkiyəyə 5320 ton humanitar yardım çatdırılmışdır.

Azərbaycan və Türkiyə həm sevincli, həm də kədərli günlərdə daim bir-birinin yanında olmuşdur. Bundan sonra da belə olacaq.

Əminəm ki, əziz qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi sayəsində Türkiyə bu zəlzələnin nəticələrini uğurla aradan qaldıracaq.

Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsində

Ardı 2-ci səhifədə

ilk saatlardan başlayaraq son günə qədər Azərbaycana göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstək bizə əlavə güc verdi.

Eyni zamanda 44 günlük müharibə dövründə bütün Türkiyə xalqı Azərbaycanın yanında idi. Müharibə zamanı və tarixi Zəfərimizdən sonra Türkiyədən minlərlə dəstək və təbrik mesajları gəlmişdir.

2021-ci ilin iyun ayında Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında Şuşa Bəyannaməsi imzalanmışdır və bizim əlaqələrimiz rəsmən müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırılmışdır.

Türkiyə son 20 ildə Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə böyük və şərəfli yol keçmiş, dünyada söz sahibi olmuş, güc mərkəzinə çevrilmişdir. Bu gün dünyada Türkiyə ilə hesablaşır və ona hörmət edirlər.

Türkiyənin hərbi gücünü, müdafiə sənayesi sahəsində böyük uğurlarını indi dünyada hər kəs görür. Bu illər ərzində Türkiyədə davamlı sabitliyin təmin olunması, ölkənin inkişafı bütün Türk dünyası üçün önəmli şərtidir.

2022-ci ildə Türk Dövlətləri Təşkilatının Səmərqənddə keçirilmiş Zirvə görüşündə Cümhurbaşkanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Türk Dünyasının Ali Ordeni ilə təltif edilməsi onun Türk dünyasının gücləndirilməsində böyük xidmətlərini bir daha sübut edir. Əminəm ki, əziz qardaşımız bundan sonra da uzun illər ölkələrimiz arasındakı qardaşlıq əsasında qurulmuş əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə böyük töhfələr verəcəkdir.

Əziz dostlar, 30 illik işğal dövründə yüzlərlə şəhər və kəndimiz, tarixi və dini abidələr, qəbiristanlıqlar Ermənistan tərəfindən məqsədlə şəkildə dağıdılmışdır. Yerləyəkən edilən Ağdam şəhərini xarici ekspertlər "Qafqazın Hiroşimasi" adlandırlır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə 67 məsciddən 65-i ermənilər tərəfindən dağıdılıb, qalan ikisindən isə donuz və inək tövləsi kimi istifadə edilib.

Təbii sərvətlərimiz talanıb, ətraf mühitə ciddi zərər vurulub.

Birinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində 4 minə yaxın vətəndaşımız itkin düşmüşdür. Onların, demək olar ki, hamısı işğencələrə məruz qalaraq qətlə yetirilib. Torpaqlarımız azad edildikdən sonra bir neçə yerdə kütləvi məzarlıq aşkar etmişik. Ermənistan hələ də azərbaycanlı itkinlərin taleyi barədə məlumat verməkdən yayınır.

Ermənistanın işğalına görə Azərbaycan dünyada mina ilə ən çox çirkəndirilmiş ölkələr arasındadır. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra, yəni 2020-ci ilin noyabr ayından bəri 300-ə yaxın azərbaycanlı mina partlayışı nəticəsində həlak olmuş və ya ağır yaralanmışdır.

2022-ci ildə Praqa və Soçidə Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanımasına baxmayaraq, hələ də öz qoşunlarını tam olaraq Azərbaycan ərazilərindən çıxarmamışdır. Qarabağda qanunsuz erməni dəstələri və kriminal ünsürlər qalmaqdadır.

Ermənistan həm də Zəngəzur dəhlizinin açılması öhdəliyindən yayınır.

Beləliklə, Ermənistan 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış Bəyannaməni kobudcasına pozur və buna görə məsuliyyət daşmalıdır.

2020-ci ildə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Ermənistan işğalından azad olunmasından sonra Azərbaycan bu ərazilərdə gəniyyəti yenidənqurma işləri aparır. Azərbaycan Ermənistan tərəfindən tamamilə dağıdılmış böyük ərazilərə həyatı yenidən qaytarır. Biz sıfırdan 9 yeni şəhər və birinci mərhələdə 300-dən çox kənd və qəsəbə qu-

ruşuq.

Bu, milli hökumət tərəfindən postmünaqişə dövründə öz maliyyə resursları hesabına həyata keçirilən nadir və mislilənməmiş bir yenidənqurma modelidir.

Keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına dönüşü üçün "Böyük Qayıdış" proqramının icrasına başlamışdır.

Yenidənqurma prosesində Türkiyə şirkətləri podratçı kimi bir çox infrastruktur layihələrində fəal iştirak edirlər. Bu günə qədər Türkiyə şirkətləri ilə imzalanmış kontraktların dəyəri 3 milyard ABŞ dollarından çoxdur. Əziz qardaşımız Rəcəb Tayyib Ərdoğan azad edilmiş torpaqlara üç dəfə səfər edib, Şuşa, Füzuli, Zəngilan və Cəbrayıl gedib.

Fürsətdən istifadə edərək, işğaldan azad edilmiş Füzuli rayonunda Özbəkistan tərəfindən tikilən məktəbə və Qazaxıstan tərəfindən inşa olunan yarıdıcılıq mərkəzinə görə Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevə və Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevə minnətdarlığımı bildirirəm.

Eyni zamanda bildirmək istəyirəm ki, bu yaxınlarda Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Fondu və Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondu yaradılmışdır.

Hörmətli həmkarlar, Türk dünyası türk dövlətlərinin hüduqları ilə məhdudlaşmır. Türk dünyası daha böyük coğrafiyanı əhatə edir. Dünyada yaşayan azərbaycanlıların sayı 50 milyondan çoxdur. Onlardan cəmi 10 milyon müstəqil Azərbaycan Respublikasında yaşayır.

Tarixi torpağımız olan Qərbi Zəngəzurun 1920-ci ilin noyabr ayında sovet hökumətinin qərarı ilə Azərbaycandan ayrılıb Ermənistanla verilməsi Türk dünyasının coğrafi cəhətdən ayrılmasına səbəb olmuşdur. 1991-ci ilə qədər bütün azərbaycanlılar indiki Ermənistan ərazisində zorla qovulmuşdur. Ermənistan Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə olduğu kimi, indiki Ermənistan ərazisində, yəni Qərbi Azərbaycanda da mədəni irsimizi, məscidləri, tarixi abidələrimizi dağıtmışdır. Azərbaycan ictimaiyyəti dəfələrlə UNESCO-ya indiki Ermənistanda Azərbaycan xalqının mədəni irsinin monitorinq edilməsi məqsədilə bu ölkəyə faktaraşdırıcı missiyanın göndərilməsi xahişi ilə müraciət etmişdir və UNESCO-dan müsbət cavab gözləyir.

Qərbi Azərbaycanda etnik təmizləməyə məruz qalan həmvətənlərimiz indi Qərbi Azərbaycan İcmasında birləşiblər. Onlar tarixi torpaqlara sülh yolu ilə qayıdışı qarşılarına məqsəd qoyublar. Qərbi Azərbaycan İcmasının hazırladığı Qayıdış Konsepsiyasına əsasən indiki Ermənistan ərazisindən zorla deportasiya olunmuş azərbaycanlıların öz yurdlarına qayıdışı üçün müvafiq verifikasiya və zəmanət mexanizmi olan və hüquqi baxımdan məcburi olan beynəlxalq razılışma əldə edilməlidir.

Biz Azərbaycan dövləti olaraq Qarabağda

yaşayan erməni sakinlərin fərdi hüquq və təhlükəsizliyini təmin edəcəyimiz kimi, Ermənistan da qarşılıqlı prinsipi əsasında Qərbi azərbaycanlıların hüquq və təhlükəsizliyini təmin etməlidir.

Diqqətə görə təşəkkür edirəm.

Qazaxıstan Prezidenti **Kasım-Jomart Tokayev** çıxışında zəlzələ ilə əlaqədar türk xalqının yaşadığı ağrı-acının bütün Türk dövlətləri tərəfindən paylaşıldığını bildirdi, ölkəsinin qardaş Türkiyəyə hər zaman yardım göstərməyə hazır olduğunu qeyd etdi.

Türk dövlətlərinin bu vacib zamanda mükkəmməl birlik və həmrəylik nümayiş etdirdiyini vurğulayan Qazaxıstan Prezidenti qardaşlığın, qarşılıqlı dəstəyin davamlı olmasını arzuladı. O, türk xalqının qarşılaşdığı hər çətinlikdən daha güclü formada çıxdığını qeyd etdi, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi ilə bu dəfə də belə olacağına əminliyini vurğuladı.

Qırğızıstan Prezidenti **Sadır Japarov** çıxışında bu Zirvə görüşünün təbii fəlakətdən sonra keçirildiyini diqqətə çatdırdı, qırğız xalqı ilə türk xalqı arasında qədim tarixi əlaqələrin bundan sonra da davam edəcəyini bildirdi. Qırğızıstanın Təşkilatın üzvləri arasında davamlı toplantıların keçirilməsinə böyük önəm verdiyini deyən Sadır Japarov bu mənada üzv dövlətlər arasında siyasi dialoqun əhəmiyyətini vurğuladı. Çoxtərəfli əməkdaşlığın Qırğızıstan üçün çox mühüm olduğunu diqqətə çatdıran Prezident Sadır Japarov ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlığı dəstəklədiyini və daha da inkişaf etdirirdiyi üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlığını ifadə etdi.

Qırğızıstan Prezidenti bugünkü Zirvə görüşünün mövzusunun fəlakət-fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım kimi məsələlərin Təşkilata üzv dövlətlərdən birgə fəaliyyət, sıx əməkdaşlıq tələb etdiyini diqqətə çatdırdı.

Seçkilərdə Türkiyə Prezidentinə uğurlar arzulayan Sadır Japarov məhz Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə reallaşdırılan islahatların türk xalqını yeni-yeni uğurlara çatdıracağına əminliyini bildirdi.

Macarıstanın Baş naziri **Viktor Orban** Türkiyədə baş verən zəlzələnin dəhşətli olduğunu bildirdi, yenidənqurma işlərində bu ölkəyə dəstək verməkdən şərəf duyacağını dedi. Türkiyənin Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın liderliyi ilə sürətli inkişafının şahidi olduğunu vurğulayan Baş nazir qarşıdakı müddətdə bunun davam edəcəyinə inamını ifadə etdi. Bu gün dünyanın üzləşdiyi münaqişələrdə toxunan Baş nazir Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv ölkələrinə güclü sülh səylərinə görə təşəkkürünü bildirdi. Qlobal

iqtsadiyyatda cərəyan edən hadisələr nəticəsində müxtəlif blokların yaranmasının Macarıstanın maraqlarına uyğun olmadığını söyləyən Viktor Orban bütün ölkələr arasında əlaqələrin qurulmasının tərəfdarı olduğunu vurğulayaraq dedi: "Türk dünyası, Türk dövlətlərinin bu mənada Qafqaz və Mərkəzi Asiyadakı ölkələr olaraq açar rol oynayacaqlarını düşünürəm. Münasibətlərimizi qarşılıqlı hörmət çərçivəsində davam etdirərək bütün dünyaya örnək ola bilərik. Bu məqsədlə Macarıstan olaraq enerji, ticarət, eyni zamanda daşıma sahələrində birgə səyləri gücləndirməyə töhfə vermək niyyətindəyik".

Şimali Kipr Türk Respublikasının Prezidenti Ersin Tatar tədbirə dəvətə və bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Türkiyə və Azərbaycan prezidentlərinə minnətdarlığını bildirərək dedi: "Mən buraya dəvət etdiyim üçün Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanı çox təşəkkür edirəm. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə dərin minnətdarlığımı bildirirəm".

Prezident Ersin Tatar güclü və böyük Türkiyə dövlətinin zəlzələnin fəsadlarını ən qısa vaxtda aradan qaldıracağına əminliyini bildirərək, belə hadisələr zamanı dost, qardaş ölkələrimiz arasında həmrəyliyin və birliyin böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı.

Sonra Türk Dövlətləri Təşkilatının Ağsaqqallar Şurasının sədri və qardaş ölkənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının sədr müavini **Binəli Yıldırım**, Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi **Kubançbek Ömürəliyev** çıxış etdilər.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə Prezident İlham Əliyevə bir daha minnətdarlıq edərək dedi: "Qardaşlığın təzahürü olan bu Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə görə İlham qardaşıma və onun şəxsinə Can Azərbaycana bir daha təşəkkürümü bildirirəm".

Prezident Ərdoğan Türk Dövlətləri Təşkilatının hazırkı sədri Özbəkistana da minnətdarlığını bildirdi.

Zirvə görüşünə yekun vuran Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev sammitdə qəbul olunan qərarların ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafına yeni töhfələr verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Sonda Ankara Bəyannaməsi və mülki müdafiə mexanizminin qurulmasına dair Protokol imzalandı.

Qeyd edək ki, bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev qardaş ölkəyə dəstək məqsədilə Zirvə görüşünün Ankarada keçirilməsi təklifi ilə çıxış edib. Digər iştirakçı ölkələrin rəhbərləri ilə razılışdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olunub. Bu, bir daha Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının, Türk dünyasında qarşılıqlı dəstəyin və hörmətin bariz nümunəsidir.

"Fəlakət - Fövqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərq bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fəvqəladə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platformadır. Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində çoxtərəfli sıx əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkib, regionda mövcud çağırışlarla bağlı məsləhətləşmələr aparıblar.

Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıların birgə naharı olub

Martın 16-da Ankarada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıların birgə naharı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev naharda iştirak edib.

Prezident İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri başa çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyəyə səfəri martın 16-da başa çatıb.

Ankaranın Esenboğa hava limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər yola saldılar.

AZƏRTAC

Martın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Ceyhun Cəlilov kollektivə təqdim olunub.

Ceyhun Cəlilov kollektivə Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli, Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə yeni nazir təyin edilib

Məclisi sədrinin birinci müavini Azər Zeynalov təqdim ediblər.

Təqdimat zamanı Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin fəaliyyəti geniş təhlil olunub, mövcud problemlər və qarşıda duran vəzifələr

diqqətə çatdırılıb.

Qeyd edək ki, martın 15-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin Sərəncamı ilə Ceyhun Ramiz oğlu Cəlilov Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri təyin edilib. O, Naxçıvana

təyinatdan öncə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində olan Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat (DOST) Agentliyinin İdarə Heyəti sədrinin müavini vəzifəsində çalışıb.

"Şərq qapısı"

Naxçıvanda 3 şəhid ailəsinə və 5 qaziyə mənzil, 12 qaziyə isə avtomobil təqdim olunub

Martın 16-da – Novruz bayramı ərəfəsində Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli və Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev şəhid ailəsi və qazilərlə görüşüb, 3 şəhid ailəsinə, 5 qaziyə yeni mənzil, 12 qaziyə isə avtomobillər təqdim olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli tədbir iştirakçıların mənzil və avtomobillərlə təmin olunmaları, eyni zamanda qarşından gələn Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərək deyib ki, hər zaman şəhid ailələri, qazilər və müharibə veteranları dövlətin qayğısı ilə əhatə olunub və bundan sonra da onlar bu qayğıdan kənar qalmayacaqlar. Bu gün – bayram ərəfəsində ehtiyacı olanlara mənzil və avtomobillər təqdim olunur. Silsilə tədbirlər bundan sonra da davam etdiriləcək. Qeyd olunub ki, görülən işlər şəhid ailələrinə, qazilərə, müharibə veteranlarına dövlət tərəfindən göstərilən qay-

ğının əyani təzahürüdür. Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev çıxış edərək deyib ki, Azərbaycan tarixində ən şanlı səhifələrdən birini Azərbaycan Or-

dusu 44 günlük zəfər savaşında yazdı. Vətən müharibəsini Ali Baş Komandan cənab İlham

Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusu və bu ordunun, Ali Baş Komandanın ətrafında yumruq kimi birləşmiş Azərbaycan xalqı qazandı. Azərbaycan Ordusu dünyada silah və texnika baxımından qabaqçıl ordulardandır. Lakin silah və texnika ilə qəhrəman əsgər və zabitlər olmadan heç bir nəticə əldə edilə bilməz. Şəhidlərimiz öz qanları

tardı. Sahil Babayev ölkə başçısının tapşırığı ilə ötan dövrdə ölkə üzrə müvafiq kateqoriyadan olan insanlara göstərilən xidmətlərdən ətraflı danışıb. Bildirilib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında da müvafiq kateqoriyadan olan vətəndaşlar hər zaman diqqət mərkəzindədir və burada da böyük paketlər icra olunacaq.

Sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli və Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev mənzillərin orderlərini və avtomobillərin açarlarını təqdim ediblər.

Mənzil və avtomobillə təmin olunan qazilərdən Uğur Əliyev, Abbasəli Tarverdiyev və İlqar Caməmmədov şəhid ailələri və qazilərə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə Prezidentinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Şəhid ailələrinə və qazilərə verilən 2 və 3 otaqlı mənzillər Kəngərli rayonunun Qıvrıq, Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbələrində, Culfa, Şahbuz və Babək şəhərlərindəki yaşayış binalarında yerləşir.

“Şərq qapısı”

Sosial müdafiə sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin

Fərmanı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq sosial müdafiə sahəsində səmərəli idarəetmənin həyata keçirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (bundan sonra – Nazirlik) yanında Dövlət Sosial Təminat Xidmətinin əsasında Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi publik hüquqi şəxsi yaradılsın.

2. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi, habelə Nazirliyin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi və Dövlət Sosial Müdafiə Fondu publik hüquqi şəxslərinin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

2.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədrinə:

2.1.1. idarəetmə orqanlarının yaradılması;

2.1.2. yenidən təşkili və ləğv edilməsi;

2.2. Nazirliyə:

2.2.1. bu Fərmanın 2.1-ci bəndində qeyd edilənlər istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla “Publik hüquqi şəxslər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi, Dövlət Məşğulluq Agentliyi və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu publik hüquqi şəxslərin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün onlarda sədr də daxil olmaqla 3 (üç) üzvdən ibarət İdarə Heyəti yaradılsın;

3.2. İdarə Heyətinin sədrini və digər üzvlərini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilsin;

3.3. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi Nazirlik yanında Dövlət Sosial Təminat Xidmətinin hüquqi varisidir, onun sosial xidmət göstərilməsi ilə bağlı hüquq və öhdəlikləri, habelə tabeliyindəki sosial xidmət müəssisələri bütün əmlakı ilə birlikdə bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan Sosial Xidmətlər Agentliyinə, digər hüquq və öhdəlikləri isə Nazirliyin tabeliyində Dövlət Sosial Müdafiə Fondu publik hüquqi şəxsinə keçir;

3.4. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin nizamnamə fondu bu Fərmanın 3.3-cü bəndinə uyğun olaraq ona keçən əmlak hesabına formalaşsın.

4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti:

4.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin aktlarının bu Fərmana uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinə təqdim etsin;

4.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

5. Nazirlik:

5.1. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi, Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu publik hüquqi şəxslərinin nizamnamələrini, strukturunu, əməyin ödənişi fondunu, işçilərinin say həddini və onların əməkhaqlarının (vəzifə maaşının, vəzifə maaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin) məbləğini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla iki ay müddətində təsdiq etsin;

5.2. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi, Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu publik hüquqi şəxslərinin nizamnamələrinin təsdiq edildiyi tarixdən 3 (üç) gün müddətində həmin hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatına alınması ilə bağlı “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müvafiq tədbirlər görsün;

5.3. Nazirlik yanında Dövlət Sosial Təminat Xidmətinin tabeliyindəki dövlət sosial xidmət müəssisələrinin Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin tabeliyində publik hüquqi şəxslərin yaradılması üçün iki ay müddətində zəruri tədbirlər görülməsini təmin etsin;

5.4. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi, Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi, Dövlət Sosial Müdafiə Fondu dövlət qeydiyyatına alındığı gündə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu, Nazirlik yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti, Nazirliyin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi öz fəaliyyətlərini davam etdirdinsinlər.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi sədrinin birinci müavini

Azər ZEYNALOV

Naxçıvan şəhəri, 16 mart 2023-cü il

C.R.Cəlilovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri təyin edilməsi haqqında

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin

Sərəncamı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Ceyhun Ramiz oğlu Cəlilov Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri təyin edilsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi sədrinin birinci müavini

Azər ZEYNALOV

Naxçıvan şəhəri, 15 mart 2023-cü il

N.F.Babayevin Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin Sərəncamı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Nicat Fəxrəddin oğlu Babayev Naxçıvan Muxtar Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri vəzifəsindən azad edilsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Azər ZEYNALOV

Naxçıvan şəhəri, 15 mart 2023-cü il

N.F.Babayevin Naxçıvan Muxtar Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini təyin edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin Sərəncamı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Nicat Fəxrəddin oğlu Babayev Naxçıvan Muxtar Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini təyin edilsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Azər ZEYNALOV

Naxçıvan şəhəri, 15 mart 2023-cü il

C.R.Canməmmədovun Naxçıvan Muxtar Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin Sərəncamı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Canməmməd Ramiz oğlu Canməmmədov Naxçıvan Muxtar Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini vəzifəsindən azad edilsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Azər ZEYNALOV

Naxçıvan şəhəri, 15 mart 2023-cü il

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyində Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar tədbir keçirilib. Nazirliyin aparatının və Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzinin əməkdaşlarının iştirak etdiyi tədbirdə Ulu Öndərin həyat yolu və dövlətçilik tarixində gördüyü işlərə nəzər salınıb, həyat və fəaliyyətindən bəhs edən filmə baxılıb.

Çıxışlarda xalqımızın milli azadlıq və istiqlaliyyət tarixində xilaskar rolunu oynayan dahi rəhbər Heydər Əliyevin mənalı və

şərəfli həyat yolundan, ölkə müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və dövlətçiliyə qarşı yönələn qəsdlərin qarşısının alınmasında rolundan bəhs olunub. Vurğulanıb ki, Ümummilli Liderin məhkəmə-hüquq sisteminin inkişafında müstəsna xidmətləri vardır, həmin dövrdə hüquqi dövlət quruculuğu yolunda aparılmış islahatlar əhəmiyyətə malikdir.

Qeyd olunub ki, quruculuq və xilaskarlıq

missiyasının öhdəsindən layiqincə gəlməklə dünya miqyaslı dövlət xadimi səviyyəsinə yüksəlmiş dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin milli dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsində misilsiz xidmətləri, müdrikliyi, uzaqgörənliyi, fədakar əməyi və titanik fəaliyyətin nəticəsində ölkəmizin bugünkü inkişaf göstəricilərinə nail olunub. Çıxışlarda yenidən hakimiyyətə qayıdırdıqdan sonra Ümummilli

Liderin rəhbərliyi ilə ölkə həyatının bütün sahələrində başlanmış hərtərəfli və kompleks islahatlarla məhkəmə-hüquq sisteminin beynəlxalq standartlara və demokratik prinsiplərə, milli dövlətçilik ənənələrinə uyğun təşəkkül tapması bildirilib, Ulu Öndərin diqqət və qayğısı sayəsində Azərbaycan ədliyyəsinin formalaşdırıldığı xüsusi vurğulanıb.

Sonra tədbir iştirakçıları dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən filmə baxıb.

“Naxçıvan” Universitetinin konfrans zalında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Naxçıvanşünaslıq Mərkəzinin təşkilatçılığı, ali təhsil müəssisələrinin müəllim və tələbə heyətinin iştirakı ilə “Heydər Əliyev İli”nə həsr olunmuş “Ulu Öndər Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası və Naxçıvan” mövzusunda tədbir keçirilib.

Tədbirdə Naxçıvanşünaslıq Mərkəzinin elmi katibi Nihad Tarverdiyevin, AMEA Naxçıvan Bölməsinin Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun şöbə müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Toğrul Xəlilovun, “Naxçıvan” Universitetinin Ümumi tarix və beynəlxalq münasibətlər kafedrasının müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Mehman Şabanovun, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun Pedaqogika və psixologiya kafedrasının baş müəllimi, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Ruhəngiz Əliyevanın çıxışları dinlənilib.

Çıxışlarda qeyd olunub ki, Naxçıvan torpağı XX əsrdə Azərbaycana Heydər Əliyev kimi görkəmli siyasətçi, müdrik dövlət xadimi bəxş etmişdir. Adı tarixin səhifələrinə qızıl hərfərlə yazılmış Ulu Öndərin Azərbaycan tarixində əvəzədiməz xidmətləri olmuşdur. Bütün həyatını xalqın xoşbəxt gələcəyinə, qüdrətli Azərbaycan dövlətinin yaradılmasına və inkişafına həsr etmiş dahi şəxsiyyətin Vətən və xalq qarşısındakı xidmətləri misilsizdir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi ötən əsrin 70-80-ci illəri də təkəcə iqtisadi yüksəliş, təsərrüfatın bütün sahələrinin inkişafı dövrü kimi deyil, həm də elmin, təhsilin, mədəniyyətin misilsiz tərəqqisi illəri kimi yaddaşlarda qalıb. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1982-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqı Kommunist

Partiyası Mərkəzi Komitəsinin siyasi bürosuna üzv seçilməsi, həmçinin SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini təyin edilməsi Azərbaycan oğlunun onun mənsub olduğu xalqın tarixində əhəmiyyətli bir səhifə idi. Çünki dahi rəhbər Heydər Əliyev hakimiyyətin verdiyi bütün imkanlardan Azərbaycanın inkişafı naminə istifadə edirdi.

Çıxışlarda Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətinin 1990-1993-cü illəri əhatə edən Naxçıvan dövrü haqqında da ətraflı məlumat verilib. Diqqətə çatdırılıb ki, dahi şəxsiyyət xalqın çağırışlarına cavab verərək onun nicatı uğrunda siyasi mübarizəyə başladı və 1993-cü il iyulun 15-də ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə qayıtmaqla respublikanı kaosdan, anarxiyadan, parçalanmaqdan, yox olmaqdan xilas etdi. Bu hadisə Azərbaycan dövlətinin tarixinə “Milli Qurtuluş Günü” kimi əbədi həkk edildi.

Qeyd olunmuşdur ki, ölkəmizdə müstəqil dövlət təsisatlarının yaradılması, beynəlxalq normalara əsaslanan demokratik, hüquqi dövlət quruculuğunun böyük vüsət alması, suveren Azərbaycanın əsas qanunu olan Konstitusiyanın qəbul edilməsi, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşdırılması dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətləridir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi hərtərəfli inkişaf strategiyası bu gün dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilərk ölkəmizin davamlı inkişafı təmin edilmiş, qarşıya qoyulan əsas məqsəd və hədəflərə nail olunmuşdur. Azərbaycan xalqı Ulu Öndərin siyasi kursunu davam etdirməklə möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bundan sonra da öz tarixinin yeni, şanlı səhifələrini yazacaqdır.

Babək Rayon Mədəniyyət Sarayında “Ulu Öndər Heydər Əliyev və Azərbaycançılıq məfkurəsi” mövzusunda konfrans keçirilib. Əvvəlcə xalqımızın Ümummilli Liderinin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfransda çıxış edən Babək Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rasim Hüseynov deyib ki, bu il xalqımızın böyük oğlu, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikamızda yüksək səviyyədə qeyd olunur.

Diqqətə çatdırılıb ki, bu gün Azərbaycançılıq ideologiyası, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə miqyasının genişləndirilməsi siyasəti müasir mərhələdə Ulu Öndərin layiqli davamçısı Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Möhtərəm Prezidentimiz Azərbaycanın milli mədəni irsinin qorunmasına, Azərbaycançılıq ideologiyasının möhkəmləndirilməsinə daim xüsusi diqqət göstərir. Milli birlik və Azərbaycançılıq ideologiyası həm də müasir dövrdə tarixi Qələbəmizi təmin edən faktorlardan biri oldu. Zaman sübut etdi ki, Ümummilli Liderin müəyyənləşdirdiyi bu məfkurənin alternativini yoxdur. Bir zamanlar pərəkəndəlik, kaos, özbaşnalıq, hakimiyyət uğrunda gedən dava ucbatından ermənilər tərəfindən işğal olunan torpaqlarımız məhz milli məfkurədən doğan birlik nəticə-

sində düşmən tapdağından azad edildi. 44 günlük müharibə dövründə Azərbaycan xalqının bir an belə dayanmadan vahid bir gücə, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin ətrafında birləşərək “Dəmir yumruğu”na çevrildiyinin şahidi olduq. Məhz Azərbaycançılıq ideologiyası 30 ildən bəri davam edən münaqişənin bitməsinə və Azərbaycanın Qələbə çalmasına yol açdı.

Vurğulanıb ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən, güclü konseptual ideologiyaya malik Azərbaycançılıq məfkurəsi bundan sonra da xalqımız və dövlətimizə yeni qələbələr, zəfərlər gətirəcək.

Konfransda Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin sədri, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Ülviyyə Həmzəyevanın, AMEA-nın müxbir üzvü, professor, tarix elmləri doktoru Fəxrəddin Səfərlinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin sədri, Əməkdar mədəniyyət işçisi Asim Əliyevin mövzu ilə bağlı çıxışları olub.

Sonda Ulu Öndərə həsr olunmuş filmə baxılıb.

Xəbərlər şöbəsi

“IT Hub Azerbaijan” layihəsi tələbələrə təqdim olunub

Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətində keçirilən tədbirdə icra hakimiyyəti başçısının müavini Təhminə Mustafayeva çıxış edib.

Qeyd edilib ki, gənclərin mükəmməl təhsil alması, sağlam inkişafı, elmi-texniki yeniliklərə yiyələnməsi, idmanla məşğul olması, dövlət qulluğu işlərində onların potensialından səmərəli istifadə edilməsi və digər istiqamətlərdə aparılan işlər dövlət gənclər siyasətinin əsasını təşkil edir. Ölkəmizdə informasiya cəmiyyətinə keçid üçün müvafiq mühit yaradılıb və informasiya texnologiyalarının aparıcı sahə kimi inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılıb. Azərbaycanda informasiya cəmiyyətinin qurulması istiqamətində görülən işlərin təməli Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Dövlət başçısının uğurlu davam etdirdiyi siyasət nəticəsində bu gün müasir informasiya texnologiyalarının cəmiyyətə in-

teqrasiyasının səviyyəsi iqtisadi və mədəni inkişafın mühüm amilinə çevrilib.

Vurğulanıb ki, “IT Hub Azerbaijan” layihəsi gənclərin informasiya texnologiyaları sahəsində bilik və bacarıqlarının artırılmasında mühüm rol oynayacaq, onlar üçün yeni iş yerləri və karyera imkanlarının yaradılmasına geniş imkanlar açacaq.

İcra Hakimiyyətinin əməkdaşı Həsən Vəliyev layihə haqqında tələbələrə ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzi (4SİM), Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (EBRD) və “StrategEast” müəssisəsinin birgə

əməkdaşlığı ilə “IT Hub Azerbaijan” layihəsinə start verilib. Layihə çərçivəsində ilkin mərhələdə Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Mingəçevir, Şirvan şəhərləri və Naxçıvan Muxtar Respublikası olmaqla Azərbaycanın regionlarında 19-30 yaş kateqoriyasına aid gənclərin ödənişsiz şəkildə İT təlimlərində iştirak etməsi və proqramı uğurla bitirən gənclərin sırasından seçilmiş namizədlərin ölkəmizdə qalmaqla xarici şirkətlərdə işlə təmin olunması nəzərdə tutulur. Təlimlər beynəlxalq ekspertlər tərəfindən kompüter elmləri, proqramlaşdırma, biznes təhlili və digər mövzularda 11 ay müddətində onlayn şəkildə aparılacaq. İştirak etməyə istəyənlər Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin internet hesablarında yerləşdirilən link vasitəsilə 21 mart 2023-cü il tarixədək qeydiyyatdan keçə bilərlər.

Ə Güntac ŞAHMƏMMƏDLİ

Ölkə başçısı tərəfindən təhsil sisteminə yeni islahatların həyata keçirilməsi, bu istiqamətdə Dövlət proqramları və sərəncamların imzalanması, məktəblərdə yaradılan müasir tədris şəraiti təhsilin səviyyəsini yüksəldib.

Naxçıvanda məzunların 96 faizi ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd verib

Təhsilə göstərilən dövlət qayğısı muxtar respublikada da öz nəticələrini verir, məktəblərin təhsilə, elmə olan marağı ildən-ildə artır. Mart ayının 1-dən, 15-dək

ali təhsil müəssisələrinə və tam (11 illik) orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulunda da muxtar respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin şagirdləri təhsillərini davam etdirmək üçün fəallıq nümayiş etdirib. Belə ki, Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey də daxil olmaqla ümumtəhsil məktəblərini bitirən 3166 şagirddən, 3043-ü sənədvermədə iştirak edib ki, onlardan 2877-si ali, 166-sı isə orta ixtisas təhsili müəssisələrini seçib. Ümumilikdə, sənəd qəbulunda məktəblilərin 96 faizi iştirak edib.

Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyi, Naxçıvan Qızlar və Şəhər Fizika-Riyaziyyat Təməyüllü liseyləri bitirən şagirdlərin 100 faizi ali məktəblərə sənədvermədə iştirak edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən sənəd qəbulunda şagirdlərə köməklik məqsədilə bir sıra təşkilati işlər də görüldü. Rayon (şəhər) təhsil şöbələrində bu məqsədlə məsul şəxslər müəyyənləşdirilib.

Məlumat üçün bildirək ki, ötən tədris ilində ümumtəhsil məktəblərini Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey də daxil olmaqla, 2990 məzun bitirmiş, onlardan 2848-i, yaxud 95 faizi ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd vermiş, onlardan 2159-u, yaxud 76 faizi tələbə adını qazanmışdır. Yüksək nəticə göstərən məzunlarda keyfiyyət göstəriciləri yaxşılaşmış, 600-700 arası bal toplayan məzunların sayı ötən il nisbətə 36 faiz artmışdır. 254 nəfər isə 500-700 arasında bal toplamışdır. Yüksək nəticə göstərən 100 məktəbdən 71-i ucqar kənd məktəbləri olmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidməti

"Dağlar qoynunda yallı", rəssamı Əli Səfərli

Təbiət oyanır, ağaclar çiçək açır, çəmənlər yaşıllaşır, torpaq şumlanır, insanların zəhmət dolu günləri başlayır. Bir sözlə, elimizə-oba-mıza bahar bayramı olan Novruz gəlir. Novruz təbiətin oyanışını, gecə ilə gündüzün bərabərləşməsini, əkinçilik həyatının başlanğıcını özündə təcəssüm etdirir. İnsanlar qışın ətalətini üzərindən atır, ev-eşik təmizləyir, həyat-baca bellənir, hər şey yenilənir, təzələyir. Deyərlər ki, tut sovuşanacan, giləs ağaranacan Novruzdur...

Bu bayram milli dəyərlərimizin, adət-ənənələrimizin yaşadıldığı, müxtəlif mərasimlərin yerinə yetirildiyi bolluq, bərəkət və firavanlıq rəmzidir. Yeni gün mənasını ifadə edən Novruz dünyəvi bayram kimi UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs siyahısına salınıb. Dövlət səviyyəsində qeyd etdiyimiz Novruz milli müstəqilliyimizin bizə bəxş etdiyi ən gözəl, ən dəyərli bayramdır. Uşaqdan-böyüyə hər kəsin sonsuz sevinclə qarşıladığı bu bayram uzaqlarda yaşayan və qəlbləri Azərbaycanla birgə döyünən soydaşlarımız tərəfindən də qeyd edilir. Bu gün Novruz bayramı 30 ildən sonra işğaldan azad edilən torpaqlarımızda şəhər əhvali-ruhiyyə ilə keçirilir, tonqallar qalanır, səməni cücərdilir, yurd yerlərimizdə milli dəyərlərimiz yaşadırlar.

Minillik yaddaşımızdan süzülüb gələn Novruz bayramının üzərindəki qadağaların ortadan götürülməsi məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi dövründə mümkün oldu. Bu bayram, sadəcə, mərasim kimi deyil, məhz milli-mənəvi dəyərlərin əhəmiyyətli bir hissəsi kimi yenidən öz mahiyyətinə qovuşdu, insanlar kütləvi şənliklərlə bayramı qeyd etməyə başladılar. Ulu Öndər Heydər Əliyev 21 mart 2000-ci il tarixdə Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən demişdir: "Novruz bayramının bizə bəxş etdiyi ən gözəl nemət ondan ibarətdir ki, qədim zamanlardan bu bayramda insanlar kin-küdurəti unudur, küsülülər barsır, ziddiyyətlər aradan götürülür. Demək, bu, dostluq, həmrəylik, yüksək mənaqiyyət bayramıdır".

Qədim adət və ənənələrlə zəngin Novruzda

süfrələr müxtəlif naz-nemətlərlə bəzənir, qohumları, böyükləri bir-bir ziyarət edib, onların xeyir-duasını alır, səmimiyyət, xoş əhvali-ruhiyyə, üzlərdə gülüş yaranır. Bayrama hazırlıq işləri bir həftə-on gün qabaqcadan həyata keçirilir. İləxır çərşənbə axşamı süfrəyə müxtəlif cür yeməklər, salatlar, şirniyyatlar, çərəzlər düzülür. Bu çərşənbə Ordubadda "yeddiiləvin" kimi maraqla qeyd edilir. Belə ki həmin gün süfrəyə yeddi adda nemət düzülür, evlərdə buğda qovrulur, plov bişirilir, yumurta boyanır, gözəl süfrə açılır. Həmin ax-

masının və bitkilərin canlanmasının rəmzi olaraq qablarda buğda göyərdib, bayram süfrəsi üçün səməni bişirərdilər. Bu ənənə qədim xalqların şifahi poeziyasında da bolluq, səadət arzusunun ifadə edib. Yunan tarixçisi Plutarx (bizim eranın, təxminən, 46-127-ci illər) göstərib ki, qədim Azərbaycanda (Midiyada) buğda çox müqəddəs hesab edilib, yazın əvvəllərində midiyalıqlar buğdanı cücərdiblər. Maraqlıdır ki, bu adət bu günə səməni göyərtmək şəklinə gəlib çıxıb. Səməni həm də əkinin, məhsul bolluğunun rəmzi kimi xüsusi əhəmiyyət da-

Bayram gəlir elimizə

şam Novruzun əsas rəmzi olan tonqal üzərindən atlayıb deyirlər: "Ağırlığım, uğurluğum odlara, tonqaldan atlanmayan yadlara". Sonra hamı süfrə arxasına keçir, yeyib-ıçır, deyib-gülür, şənlenir. Belə bir inanc da xatırlatmaq yerinə düşər ki, bayram necə əhvali-ruhiyyə ilə qarşılanarsa eyni əhvali-ruhiyyə ilin sonuna qədər davam edər.

Bayram hazırlıqlarından biri də təndirlərdə bayram çöçəsinin bişirilməsidir. Analarımız, nənələrimiz, qohum-qonşular bir yerə yığılır, köməkləşib bayram üçün cəvzli və yağlı çöçə təndirə yapırırlar. Bişirilən çöçədən uzaqda yaşayan övladlarına pay göndərir, bayram süfrəsinə də qoyurlar.

Bayram axşamı – martın 20-də təmtəraqlı Novruz süfrəsinə – paxlava, şəkərbura, badambura, tort, qoğal, halva növləri, çərəzlər və sair düzülür. Qovurğa süfrənin əsas çərəzlərindəndir. Əsasən, buğdadan, həmçinin qarğıdalı və noxuddan da hazırlanır. Səcdə qovrulmuş buğdaya

"Bayrama hazırlıq", rəssamı Elmira Şahmürşadskaya

şiyir. Səməni göyərtməklə sanki ümidini, arzusunun, ruzisini göyərdirdi əkinçi nənə-babalarımız:

Səməni, ay səməni,
İldə göyərdərəm səni.
Sən gələndə yaz olur,
Yaz olur, avaz olur...

Onlar "Səməni, saxla məni, ildə göyərdərəm səni", – deyə vəd edərək səməni hər il göyərdəcəklərinə, bolluq yaradacaqlarına da söz verirdilər. Bayram bitib səməni saralınca o, təmiz, axar suya axıdılmalıdır. Belə bir inanc var ki, onu suya atarkən niyyət edən insan

növbəti ilədək arzusunun çatır. Bu ənənə uzun illərdən bəri bir çox bölgələrimizdə, xüsusilə də Ordubadda bu gün də qorunub saxlanılır.

İnanclar, əsasən, Novruz fallarında da qorunur, yaşadırlar. Qulaq falı, qarıpuma hər bir bölgəmizdə, eləcə də Naxçıvanda geniş yayılıb. Bu fallar, xüsusilə iləxır çərşənbə axşamı icra edilir. Hava qaralandan sonra ürəkdə niyyət tutub gizləncə qohum-qonşunun qarısına gedir, qarı dalında durub, ayağın altına açar atıb, içəriyə qulaq asırlar. Eşidilən ilk söz niyyətin yerinə yetib-yetməyəcəyinə işarə edir. Əgər bu söz xoş, yaxşı bir istəyə bağlıdırsa, niyyətin baş tutacağına, narazılıq, nigarançılıq bildirən söz eşidilərsə, onda istəyə çatmağın çətin olacağına inanılır. İləxır çərşənbə axşamı yerinə yetirilən mərasimlərdən biri də üzüksalmasıdır. Bu vaxt subay qızlar üzüklerini bir qabın içərisinə salır, növbə ilə bayatı deyirlər. Bayatı oxunub başa çatandan sonra təsni içindəki üzüklərdən biri götürülür. Kimin üzüyü qabdan çıxarılsa, onun diləyi həmin bayatdakı mətləbə yaxın bir axarda yozulur. Novruz axşamı arx kənarına bir yumurta, iki rəngli qələm, yaxud karandaş qoyulur və hər hansı bir iş üçün niyyət edilir. Səhər gedib arxın kənarına qoyulan yumurtaya baxılır. Əgər yumurtanın tən ortasından qırmızı xətt çəkilsə, bu, niyyətlərinin baş tutacağına işarədir, qara xətt çəkilsə isə əksi düşünülür. Ümumiyyətlə, Novruz falları ilə bağlı inanclar say və məzmunca zəngindir. Məsələn, kuzə, açar, qıfıl, alma, iynə, qovurğa, ulduz və digərləri maraqlı olmaqla yanaşı, bir çoxu aski təbiət kultları ilə bağlı təsəvvürləri özlərində əks etdirirlər.

"Bayram axşamı", rəssamı Ülviyyə Həmzəyeva

Ata-babadan qalma adətlərdən biri də qəbir üstünə getmə adətidir. Bayram günündən bir neçə gün qabaq hamı qəbiristanlığa gedir, dünyadan köçən doğmalarını, yaxınlarını ziyarət edirlər. Həmçinin cücərdikləri səmənidən, bayram çöçəsinə qəbir üstünə aparır, ölənlərinin ruhlarına dualar oxuyurlar.

Xoş arzuları, gözəl istək və diləkləri tərənnüm edən Novruz həm də Kosası, Keçəli, Bahar qızı ilə əlamətdardır. Kosa və Keçəl bayrama xüsusi rəng qatırlar. Kosa və Keçəl obrazları qışla yazın mübarizəsini əks etdirir, gözəbağlıca, kəndirbaz oyunlarında Keçəl öz məharətlərini sərgiləyir. Bu obrazlar bayram günlərində insanların üzündə gülüş, səmimiyyət doğurur. Cavanların və uşaqların ən sevdiyi və çox yayılmış oyunlardan biri – "Kosa-kosa" oyununu bayrama xüsusi maraq atır. Ca-

vanlar bir yerə toplaşsın, kosanı hazırlayıb bu mahnını oxuyurlar:

Ay kosa-kosa, gəlsənə,
Gəlib salam versənə,
Çömçəni doldursana,
Kosanı yola salsana...

Baharın gəlişini, Novruzunu tərənnüm edən xalq mahnılarımız da heylidir. Hansı ki oxunanda qəlbimizdə sevinc, üzümüzə gülüş yaranır. Bir mahnıda deyildiyi kimi:

Bayram gəlir elimə, elimizə,
Nəğmə düşür dilimə, dilimizə.
Könül gülmür, elim gülmür,
Gülmür gözəl diyarım.
Çalır tarım, çalır sazım,
Gülmür, ellər gülmür...

Yurdumuza Novruz bayramı gəlir!.. Arzu edirik ki, gəlişi ilə yalnız gözəl günlər, əmin-amanlıq, xoşbəxtlik, bol ruzi-bərəkət, cansağlığı gətirsin!..

Bayramınız mübarək olsun!

☞ Güntac ŞAHMƏMMƏDLİ

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən cari ilin fevral ayı ərzində torpaqlardan istifadəyə və onların mühafizəsinə dövlət nəzarətinin gücləndirilməsi, mülkiyyət hüquqlarının dövlət qeydiyyatı zamanı operativliyin təmin edilməsi diqqətdə saxlanılıb, Xidmətin fəaliyyət istiqamətləri üzrə qarşıya qoyulan tapşırıqların icrası davam etdirilib.

Dövlət qeydiyyatına alınan daşınmaz əmlak obyektlərinin sayı artıb

Ötən ay "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq Naxçıvan şəhərinin Əliabad qəsəbəsində maarifləndirici tədbir keçirilib, hazırlanan kartoqramlar Naxçıvan və Əliabad bələdiyyələrinə təqdim olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ailə təsərrüfatlarının inkişafına dəstək məqsədilə əlaqədar Culfa rayonunun Əbrəqunus kəndində ailə təsərrüfatı başçıların, torpaq mülkiyyətçilərinin, istifadəçilərinin və icarəçilərinin iştirakı ilə maarifləndirici tədbir keçirilib. Həmçinin Xidmət tərəfindən Babək rayonunda torpaq mülkiyyətçilərinin iştirakı ilə əmlak və torpaq məsələlərinə dair maarifləndirici tədbir təşkil olunub.

Xidmət tərəfindən ötən ay ərzində 857 daşınmaz əmlak obyektini üzərində hüquqlar dövlət qeydiyyatına alınıb, 709 texniki sənəd hazırlanıb, ilkin qeydiyyat, bölünmə və birləşmə nəticəsində yeni yaranan 43 daşınmaz əmlak obyektinə ünvan verilib, 97 torpaq sahəsinin plan və ölçüsünə

dair dövlət kadastr kitablarında qeyd aparılıb, məhdudiyət və yüklülyə dair 474 arayış verilib. Xidmətin fəaliyyət istiqamətləri üzrə təqdim etdiyi elektron xidmətlərə hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən daxil olan 68 müraciət qəbul edilərək icra olunması üçün aidiyyəti üzrə yönəldilib.

Cari ilin fevral ayında kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaq sahələri və onların mülkiyyətçiləri haqqında əvvəllər yaranan hüquqlara dair 850 məlumat daşınmaz əmlakın elektron qeydiyyatı sistemində daxil edilib. 6 ailə təsərrüfatına məxsus həyətyanı təsərrüfat binaları sənədləşdirilib.

Şəhur, Babək, Ordubad, Culfa və Şahbuz rayonlarında vətəndaşlara səyyar xidmət göstərilib, qəbul edilən müraciətlər müvafiq qanunvericiliyin tələblərinə uyğun icra edilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Xidmətinin mətbuat xidməti

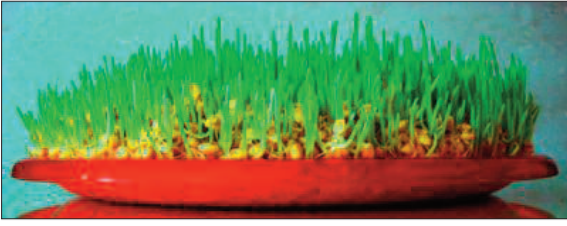
Universitet müəlliminin elmi məqaləsi beynəlxalq nüfuzlu jurnalda dərc olunub

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Muzeyşünaslıq, arxiv işi və kitabxanaçılıq kafedrasının dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Nəzakət İsmayılovanın "Uşaq ədəbiyyatının yeni metodologiyaya uyğun yazılması günün tələbidir" adlı məqaləsi Braziliyanın "Revista Entre Linguas" jurnalında dərc edilib.

Müəllif məqalədə ədəbi irsi yenilik işığında araşdırıb, müasir milli düşüncə və zamanın tələbinə uyğun olaraq izah edib. Eyni zamanda məqalədə uşaq ədəbiyyatının tədrisi üçün ənənəvi materiallarla yanaşı, bu sahədə ən son elmi nailiyyətlər vurğulanıb, uşaqların hissələri, sevincləri, kədərləri, mənavi və psixoloji təcrübələrini dolğun əks etdirən əsərlərə ehtiyac olduğu diqqətə çatdırılıb. Tədqiqatda qeyd olunur ki, bu tələblərə uyğun mütəxəssislərin hazırlanması üçün ali məktəblərdə tədris planlarına, proqramlara, dərsləklərə yenidən baxılmalı, onların səviyyəsi istər tədris metodikası, istərsə də elmi cəhətdən müasir tələblər səviyyəsində qurulmalıdır.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Televiziya, mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsi

Yurdumuza Novruz gəlir, yaz gəlir. Qaranquşların qanadında, yavaş-yavaş qış yuxusundan oyanan torpağın rayihəsində, ağacların, gül-çiçəklərin tumurcuğunda gəlir xalqımızın Novruz, yurdumuzun baharı. Novruz "təzə il" deməkdir, baharın ilk günüdür. Bütün müsəlmanların həyatında əsl yeni il həmin gündən başlanır. Novruz gəlişi ilə evlərə, ailələrə yeni büsat, şadlıq və sevinc gətirir. Hamı çalışır ki, bu bayramı yüksək təntənə, ürək sevinci, qəlb fərəhi ilə qarşılansın. Hər evdə, hər ailədə Novruz bayramına əvvəlcədən hazırlıq gedir. Analar, bacılar şərkəburə, paxlava, şorqoğal və başqa nemətlər bişirir, bolluq və bərəkət rəmzi olan səməni qoyurlar. El tonqal başına yığışır, küsülülər barışır, qohumlar, dostlar bir-birinin evinə təbrikə gedirlər. Gənc qızlar, oğlanlar məşəl yandırır, tonqal üstündən tullanırlar, qapılara papaq atırlar, qulaq falına çıxırlar. Küçədə də, qatarda da, məktəbdə də, idarə və müəssisələrdə də hamının dilində eyni sözlər səslənir: "Bayramınız mübarək!"

Novruz bayramı halallıq, təmizlik bayramıdır. Novruza bir ay qalmış adamlar dörd çərşənbə axşamını qeyd edirlər. Bu çərşənbələrin hər biri insanların yaşaması, bütün həyatın varlığı üçün vacib olan dörd ünsürdən birinə – suya, oda, yelə, torpağa həsr edilir. Bu da Novruzun dünyanın ən qədim, ən müdrik bayramlarından biri olduğunu göstərir. Novruz şənlikləri arasında ilin axır çərşənbəsi çox təntənə ilə qeyd olunur. Bayram zamanı məhəllələrdə, xüsusən də kənd yerlərində uşaqlar və gənclər qapı-qapı gəzib bayram payı toplayır, müxtəlif oyunlar keçirirlər. Novruzun bir bəzəyi də Kosa və Keçəldir. Onlar öz oyunları ilə uşaqlara sevinc gətirir, onları əyləndirirlər.

Bu bayramda dünyadan köçənlər də yad olunur, son illərdə isə Vətən uğrunda canını fəda edənlərin uyuduğu Şahidlər xiyabanından insan axınının ayağı kəsilir. Əziz günlərdə heç kəs onları yad etməyi unutmur. Novruz xalqımızın həyata nikbin baxışının, təbiətin və insanlığın qələbəsinə inamının bayramıdır.

Muxtar diyarımızda da Novruz bayramı böyük təmtəraqa qeyd olunur. Elə biz də bu münasibətlə qədim adət-ənənələrimizin ən çox qorunub saxlanıldığı Ordubad rayonuna üz tutduq. İnsanlarla görüşdük, onların bu əziz bayramlarını təbrik etdik. Rayon sakini **Nəzakət Kərimovanın** evində qonaq olduq. O bildirdi ki, bu əziz və müqəddəs bayramın əsas atributlarından biri Novruz süfrəsidir. Süfrədə "s" hərfi ilə başlayan yeddi yemək, o cümlədən sumaq, sirkə, süd, səməni, səbz və sair olmalıdır. Həmçinin Ordubad mətbəxinin inciləri sayılan məcməyi paxlavası, qayğanaq, səməni halvası, bir-birindən ləziz Ordubad yeməkləri süfrələrdə göz oxşayır. Novruz bayramı dedikdə ilk ağıla gələn məhz səmənidir.

Yurdumuza Novruz gəlir, yaz gəlir

Lakin səmənilərdən təkə süfrələrin bəzəyi kimi yox, həm də ləziz təm kimi istifadə edirlər. Səməni halvası bayram süfrələrinin ən dadlı və faydalı qidası kimi ulularımızdan biza yadigar qalıb. Nəzakət xanımın qonaq etdiyi bu halvadan ağız ləzzəti ilə dadaraq səməni halvasının necə hazırlanmasını soruşdum. Müsahibim bildirdi ki, fevral ayının sonlarında, yəni Boz ay başlayanda buğdanın ən yaxşısı seçilir, tərtəmiz yuyulur. Sonra bir nimçənin üzərinə yayıb üstünə təmiz tənizif çəkərək Günəş hənirtisi dəyəyən yerə, pəncərələrin qabağına qoyulur. Hər gün tənizifin üzərinə su çiləməklə səməni cücərdilir. Artıq martın əvvəlində buğda çirtib göyərir. Halva bişirmək üçün də yenidən cücərməyi səmənidən istifadə edirik. Buğdalar çox yaşılşmamış onu həvəngdəstədə yaxşıca əzməklə suyu çıxarırlar. Təniziflə süzülən həlimi və şirəni qazana tökür, üzərinə soyuq su, buğda unu əlavə edib, bulayaraq un açılır. Şirə bərkliyində üzərinə qaynar su töküb, bişənə yaxın qapağı örtüb ocağı söndürürlər. Hazır olan qırmızı rəngli şirayə el arasında səməni horrası deyirlər. Səməni halvası məhz bu horradan hazırlanır. Elə ki səməni horrası hazır oldu, ona un əlavə edilərək xəmir yoğrulur. Xəmindən hissə-hissə kəsərək testdə və ya böyük tavada qaynar yağın içinə salınır və tez-tez qarışdırılır. Bulama işini görək heç dayandırmayasan, yoxsa dibi yanar. Azacıq qazmaq tutan kimi onu çevirib tikələrə parçalamaq lazımdır. Ta ki tamam ovulanadək. Daha sonra qazan odun üzərindən götürülür, ona doşab, istiot, zəncəfil, mixək, razıyana, darçın kimi ədvalar vurulub qarışdırılır. Soyuyanda bir də Naxçıvanın dillər əzbəri olan cəviz ləpəsi əlavə edilir. Bayram süfrəsinin dadlı neməti və can dərmanı səməni halvası belə hazırlanır.

Təndir paxlavasının bişirilmə qaydasından söz düşdükdə Nəzakət xanım "Elə, təndir paxlavası bişirməyə hazırlaşdım. Yaxşısı budur, birlikdə hazırlayaq. Necə deyərlər, "yüz dəfə eşitməkdənsə, bir dəfə görmək yaxşıdır", – dedi. O, 700 qram süd, 700 qram ərinmiş yağ, 10 yumurta götürdü. Südü azca isidib, orta ölçülü bir qaba tökməyi tapşırırdı. Yumurtaları da həmin qarışığa əlavə etdi. Qarışığa bir çimdik duz atmaqla onu yaxşıca qarışdırdı. Həmin məhlulun yaxşı qarışdığına əmin olduqdan sonra üzərinə az-az olmaqla un əlavə edib xəmir hazır olana qədər yoğurmağa başladı və bildirdi ki, xəmir

çox bərkiməməlidir.

Nəzakət xanımın istəyi ilə böyük ölçüdə mis məcməyi götürüb içərisini ərinmiş yağla yaxşıca yağladım. Dedi ki, bu xəmirin bişərkən yapışmamasına görədir. Başqa bir qabda ət maşınında çəkilməmiş 3 kiloqram cəviz içinə 2,5 kiloqram şəkər tozu əlavə edərək söylədi ki, qarışığa zövqə görə döyülmüş hil, ya da keşniş toxumu qatıb qarışdırılır. Hazır xəmiri 12-14 bərabər hissəyə ayırdıq. Onun göstərişi ilə kündələrdən ikisini böyük götürdüm ki, aşağı və yuxarı qatlarda birinci və axıncı cərgələrə salınsın. Həmin kündələri unlayaraq oxlovla lavaş çörək qalnlığında, məcməyin ölçüsündə açaraq onun içərisinə sərdik. 11-13 bərabər hissəyə bölünmüş şəkərli cəviz içini hər xəmir qatından bir onun üzərinə səpdik. Sonuncu iki lavaş çörək qalnlığında qatı da hazırlanmış cəviz içi səpilən məcməyi səldiq. Nəzakət xanım hazır vəziyyətə gətirilmiş çiy paxlavanı ehmalca dörd hissəyə böldü. Həmin dörd hissə ayrı-ayrılıqda şaquli istiqamətdə paxlava gülü şəkli alana qədər bölünür. Paxlava hazır olduğu ərzədə Nəzakət xanımın yoldaşı təndiri 3-4 dərz odunla yandırmışdı. Təndir közə düşərkən həmin odu yarı-yarıya bölüb, közün bir hissəsini təndirdə saxlayıb, o biri hissəsini isə çölə çıxarıb təndirin yanına qoydu. Məcməyini təndirin üstünə qoymamış paxlavanın üzərinə fırça ilə 2 ədəd çalınmış yumurtanın qarışığını çəkdi. Sonra təndirin ağzına görə məcməyini onun üzərinə qoydu. Onu da deyim ki, təndirin ağzı məcməyidən böyük olduğu üçün məcməyini birbaşa təndirin üzərinə deyil, əvvəlcədən təndirin ağzına qoyduğumuz iki ədəd armaturun üzərinə yerləşdirdik. Diqqət etdim ki, Nəzakət xanım təndirin alovunun zəif olmasını, daha doğrusu, közün bir qədər küllənməsini gözdən ötürmürdü. Məcməyinin üzərinə ondan bir qədər böyük məcməyini tərsinə çevirərək kənardakı közü bərabər şəkildə həmin məcməyinin üzərinə yaydı. Beləcə, müsahibim 1 saat ərzində bir neçə dəfə məcməyini yavaşca aralayaraq paxlavanın bişib-bişmədiyini müəyyənəlməklə məşğul oldu. Dedi ki, paxlavanın həm altı, həm də üstü nə çox qızarmalı, nə də ağ olmalıdır. Paxlava hazır olduqda şirə əlavə edərək doğramağa tələsdiyimi görüb məsləhət bildi ki, kənara qoyub soyutduqdan sonra bunları etsək, daha yaxşı olar. Ev sahibinin göstərişi ilə 1 kiloqram şəkər tozu ilə 1 litr güləb qarışığını odda

qaynadıb şirə şəklinə saldıq və isti-isti tam soyumuş paxlavanın üzərinə gəzdirdim. 5-6 saat gözləməli olduq ki, paxlava şirəni tam şəkildə canına çəksin.

Nəzakət xanımla paxlavanın soyumasını gözlədiyimiz müddətdə sırf Ordubad kulinariyasına aid digər mətbəx nümunələrimizdən də danışdıq. O dedi ki, Ordubadda bayram qayğanağı süfrələrin bəzəyidir. Belə qayğanaq dünyanın heç bir yerində Ordubaddakı kimi bişirilmir. Bunun üçün 1,5 litr ərinmiş kərə yağını 50 santimetr hündürlüyündə, 30 santimetr diametrdə olan qazana boşaldıb, gur alovlu ocağın üzərinə qoyursan. Yağ tam tüstülənə qədər 15 yumurtanı möhkəmcə çalırısan. Yağ tüstülədiyi zaman onun yarısını əlavə qazana boşaldıb, zəif ocağın üzərinə qoyursan ki, yağ soyumasın. Çalınmış yumurtanı ocaqdakı yağın üzərinə boşaldıb, oxlovla ani şəkildə bir dəfə bulayıb geri çəkirsən. İkinci, zəif ocaq üzərində olan yağı həmin qayğanağın üzərinə tökür, 4-5 yerdən oxlovla dəşib, bişməsinə gözləyirsən. Bundan başqa, qayğanaq tam bişənə yaxın bir qədər yığılır və qazanın içərisində oxlovla toxunduqda yerində fırlanır. Sonra qayğanağı kəfkirlə çevirirsən. Bir qədər gözləyib ocağın altını söndürmək olar. Qayğanağı kəfkirlə götürüb böyük buluda qoyursan. Daha sonra 1 kiloqram şəkər tozu, 4 çay stəkanı su, bir dilim limon, tənizif üçün qoyulmuş sarıçəçəklə birlikdə 10-15 dəqiqə məhlulu qaynadırsan. Hazır şirəni ocaqdan götürənə yaxın 100 qram bal əlavə edib qarışdırırsan və şirəni qaynar vəziyyətdə soyumuş qayğanağın üzərinə əlavə edirsən.

"Hə, paxlava soyuyub, indi doğramaq olar", – deyərək ev sahibi masanın üzərindəki iti biçəyi mənə uzadı, özü isə kənardan gözaltı necə doğrayacağıma müşahidə etməyə başladı. Paxlavanı səliqə ilə doğradıqdan sonra həmsöhbətim dedi ki, paxlavanı ədəd-ədəd və ya iki-bir, üç-bir şirli qazana yığıb ağzını örtüb sərin yerə qoyulmalıdır ki, bir müddət saxlanıla bilsin, xarab olmasın.

Baldan dadlı Ordubad paxlavası ilə ətri ətrafı bürümüş Ordubad limonlu samovar çayını içdikdən sonra "Süfrəniz bol ruzili olsun", – deyib ev sahiblərini qarşından gələn əziz Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib, paxlava sovgatımı da könül xoşluğu ilə qəbul edib yola düzəldim.

Əziz oxucular! Səməni deyim ki, Nəzakət xanımın Novruz bayramı ərzəsində və ümumilikdə, sırf Ordubada xas olan şirniyyatların hazırlanması barədəki şirin söhbəti bizdə əsl bayram ovqatı yaradı. Sizə də belə bayram ovqatı arzulayıraq. Arzu edirik ki, süfrələrinizi bəzəyən şirniyyatlar kimi əhvali-ruhiyyəyiniz xoş, həyatınız şirin olsun!

✍️ Aytac CƏFƏRLİ

Hərbçilərlə növbəti yaddaqalan görüş

Gənclər və İdman Nazirliyi, Əlahiddə Ümumqoşun Ordu və "Gənc Vətənpərvərlər" İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə muxtar respublikada yerləşən hərbi hissələrdən birində gənclərin zabit və əsgərlərimizlə görüşü keçirilib.

İştirakçılar öncə Vətən uğrunda şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın əziz xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Sonra Dövlət Himni səsləndirilib. Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun zabiti Fariz Sərxanov dövlətimiz tərəfindən ordu quruculuğuna göstərilən diqqət

və qayğıdan bəhs edib, hər bəzənənə yiyələnməyin mənəvi-psixoloji üstünlükləri barədə fikirlər səsləndirib. Nazirliyin əməkdaşı Valeh Mahmudov gənclərin iştirakı ilə şəhid ailələrinin ziyarət olunması, Vətən müharibəsi iştirakçıları və hazırda xidməti fəaliyyətini davam etdirən hərbiçilərlə keçirilən görüşlərin əhəmiyyətini vurğuladı. Qeyd olunub ki, dövlət-xalq-ordu birliyinin hamılıqla təcəssüm edildiyi Azərbaycanda, eləcə də onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında gənc nəslin vətənpərvər ruhda

böyüməsi, Azərbaycançılıq ideologiyası və milli dövlətçilik prinsiplərinə sadiq vətəndaş kimi formalaşmasına xüsusi önəm verilir.

Qonaqlar təhlükəsizlik qaydaları barədə təlimatlandırıldıqdan sonra tədbirin proqramına uyğun olaraq hərbi hissə ilə tanışlıq olub, eləcə də qrup təchizatı, silah və texnikaların nümayişi təşkil edilib. Xüsusi təyinatlılar tərəfindən icra olunan əlbəyaxa döyüş, qrupun pusqu və basqın tapşırıqlarını yerinə yetirməsi ilə bağlı təlim-tapşırıqlar gənclər tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Gənclərdən ibarət yeni formalaşdırılan "Gülən üzler" Şən və Hazırcaavblar Klubu yumoristik səhnəcikləri ilə əsgər və zabitlərimizin üzündə təbəssüm yarada bilib. Tədbir zamanı fərqlənən gənclər fəxri fərmanla təltif ediliblər. Sonra konsert proqramı təşkil olunub. Tədbirin sonunda gənclər hərbiçilərlə bərabər nahar ediblər.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Gənclər və İdman Nazirliyinin
mətbuat xidməti**

Tibbi aksiyaya keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə "Heydər Əliyev İli" tədbirləri çərçivəsində növbəti humanitar tibbi aksiya "Naxçıvan Muxtar Respublikası Doğum Mərkəzi publik hüquqi şəxs" həkimi heyəti tərəfindən Naxçıvan şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbdə olub.

Tibbi aksiya zamanı məktəbin 36 qadın işçisi arasında ginekoloji müayinələr aparılıb. Ultrasəs müayinəsindən keçirilən qadınlardan 10 nəfəri müalicə üçün Doğum Mərkəzinə dəvət olunub.

Müayinələr zamanı mərkəzin mütəxəssis ginekoloq həkimləri tərəfindən maarifləndirici söhbətlər aparılıb, ailə planlaşdırılması və qadın sağlamlığı haqqında ətraflı məlumatlar verilib.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidməti**

İtmişdir

Babək rayonu, Kəltəpə kənd sakini Şabanov Oruc Cavad oğlunun adına olan JN-0289 inventar nömrəli, 10308028 kodlu "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

Naxçıvan şəhəri, B.Əbbasov küçəsi, döngə 13, ev 2-ədə yaşayın Kazimov Adil Musa oğlunun adına olan 4077 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
MEHRİBƏN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 14.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: info@serqqapisi.gov.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Gülcəmal Tahirova
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1000. Sifariş № 205